

Чижикова Олена Володимирівна,
*молодший науковий співробітник,
ДННУ «Академія фінансового управління»,
м. Київ, Україна*

ДОКУМЕНТАЦІЯ З ТРАНСФЕРТНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ: УКРАЇНСЬКА ПРАКТИКА ТА НАПРЯМИ ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ

Практичне втілення Україною кроку 13 Плану дій BEPS [1] реалізоване шляхом прийняття Закону України від 16.01.2020 № 466-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» [2]. Документ передбачає впровадження трирівневої моделі звітування з трансфертного ціноутворення, а саме підготовку платниками наступної документації:

- звіту у розрізі країн (Country-by-Country Reporting);
- майстер файлу (master file);
- локального файлу (local file) – документація з трансфертного ціноутворення за термінологією українського законодавства.

Метою підготовки документації з трансфертного ціноутворення є обґрунтування відповідності умов контрольованої операції принципу "витягнутої руки".

Важливими завданням яке вирішує якісна підготовка документації з трансфертного ціноутворення є зменшення інформаційної асиметрії між платниками податків та контролюючими органами, крім того, документація служить додатковим джерелом оцінки потенційних ризиків трансфертного ціноутворення.

Згідно зі статтею 39.4.3 Податкового кодексу платники податків, які здійснюють контрольовані операції, зобов'язані складати та подавати документацію з трансфертного ціноутворення за кожний звітний період. Документація з трансфертного ціноутворення має бути надана на письмовий запит від Державної податкової служби України [3].

Відповідно до статті 39.2.1.7 Податкового кодексу для контрольованих операцій, які здійснюються з 1 січня 2017 року (крім операцій між нерезидентом та його постійним представництвом в Україні), застосовуються такі граничні значення:

- загальний дохід (включаючи інші доходи) суб'єкта господарювання у звітному році перевищує 150 млн. грн.; і
- вартість операцій платника податку з кожним контрагентом у звітному році перевищує 10 млн. грн.

З 1 січня 2018 року гранична вартість операцій між нерезидентом та його постійним представництвом в Україні становить 10 млн грн. [4].

Нормативно не передбачено спеціальної моделі чи шаблону для підготовки документації з трансфертного ціноутворення. В законодавстві документація з трансфертного ціноутворення - це сукупність документів або єдиний документ, складений у довільній формі. Проте, визначено орієнтовний зміст українського варіанту документації з трансфертного ціноутворення таким чином:

- ділова мета, економічна доцільність контрольованих операцій;
- обґрунтування використання: зіставних даних за декілька років, показника рентабельності;
- ланцюг створення вартості;
- копії аудиторського висновку;
- копії доповнень до договорів;
- копії істотних внутрішньо групових угод;
- копії податкових роз'яснень іноземних компетентних органів.

Досвід розвинених країн світу (Австралія, Великобританія, США, Франція) які застосовують модель звітування з трансфертного ціноутворення у формі локального файлу протягом тривалого часу свідчить про наявність специфічних питань, що з'являються під час складання документації з трансфертного ціноутворення, з подібними особливостями наразі зіштовхнулись і українські платники податків. Так, наприклад, одним із проблемних аспектів є обмежений термін на підготовку документації - 30 календарних днів, який надається платнику податків після запиту від податкової служби. Тому великим компаніям зі складними транзакціями рекомендується заздалегідь підготувати документацію з трансфертного ціноутворення.

Таким чином подальші дослідження за тематикою слід присвятити вивченню та аналізу міжнародного досвіду нормативно-правового регулювання та адміністрування документації з трансфертного ціноутворення з метою виявлення переваг та недоліків для можливості внесення пропозиції по удосконаленню вітчизняної практики.

Список використаних джерел:

1. BEPS Action 13 Country-by-Country Reporting. OECD. URL: <https://www.oecd.org/tax/beps/beps-actions/action13/>
2. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві: закон України від 16.01.2020 № 466-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/466-20#Text>.
3. Стаття 39.4.3 Податкового кодексу України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
4. Стаття 39.2.1.7 Податкового кодексу України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>